

LBRIS

We know
books

DANIEL
DEFOE



VIATA
SI NEMAIPOMENITELE
AVENTURI ALE LUI
ROBINSON
CRUSOE

*Traducere si prefata
de Petru COMARNESCU*

EDITURA
PRUT

Prefață de Petru Comarnescu5

CAPITOLUL I

Nașterea și obârșia mea • La 19 ani, am fugit de acasă împreună
cu un coleg • Plecarea pe mare și naufragiul • Salvarea echipajului
și debarcarea lângă Yarmouth9

CAPITOLUL AL II-LEA

Plăcuta călătorie spre Guinea • În robie, la pirății din Sallee
• Fuga împreună cu un băiat maur20

CAPITOLUL AL III-LEA

Călătoria spre sud • Zărim niște sălbatici • Împușcarea unui
leopard • Sosirea în Brazilia, unde am devenit plantator • Călătoria
spre Guinea • Corabia naufragiază în dreptul unei insule pustii
• Tot echipajul pierе • Sunt singurul supraviețuitor.31

CAPITOLUL AL IV-LEA

Înotul până la corabia naufragiată pentru a-i lua proviziile.
• Gânduri asupra situației mele. • Corabia se scufundă.47

CAPITOLUL AL V-LEA

Încep să-mi scriu însemnările zilnice sau „Jurnalul” • Diferite
planuri pentru a-mi fabrica unelte • Încep construirea unei case
• Descopăr grâne • Cutremur și furtună68

CAPITOLUL AL VI-LEA

Epava corabiei adusă mai aproape de coastă • Noi cantități de provizii • O broască-țeastoasă • Bolnav de friguri • Visul cel înfricoșător și serioasa-mi chibzuință • Sfânta Scriptură găsită în lada unui marinar80

CAPITOLUL AL VII-LEA

Cercetarea insulei • Tutun, struguri, lămâi și trestie de zahăr, toate sălbatice, dar nicio urmă de om • Pisica se întoarce cu pui • Mă închid în casă pentru anotimpul ploios93

CAPITOLUL AL VIII-LEA

Cea de a doua cercetare a insulei • Papagalul pe care l-am învățat să vorbească • Descoperirea unei părți noi a insulei • Broaște-țeastoase și păsări marine • Prinderea și domesticirea unui ied101

CAPITOLUL AL IX-LEA

Reușita ca olar • Mijlocul de a arde vasele de lut • Construirea unei bărci, pe care nu am putut-o împinge la apă • Cerneala și pesmeții se termină • Îmbrăcămintea se uzează • Alte veșminte din piei de animale112

CAPITOLUL AL X-LEA

Împing barca pe apă și sunt purtat către larg • Mă întorc cu greu la țarm • Somnul din care sunt trezit de o voce tainică126

CAPITOLUL AL XI-LEA

Descrierea locuinței mele și a împrejurimilor • O alarmă îngrozitoare • Urme de pași pe țarm • Tot felul de presupuneri138

CAPITOLUL AL XII-LEA

O barcă pe mare • Resturile unui ospăț de canibali • Spaima • Cuprins de scârbă, mă înarmez mai tare • Peștera bună pentru un nou depozit150

CAPITOLUL AL XIII-LEA

Cel de al douăzeci și treilea an al șederii mele pe insulă • Întâlnirea cu canibalii, strânși în jurul unui foc, la un praznic • Sunt hotărât să-i nimicesc pe cei care vor mai veni • O corabie eșuată lângă insulă • Expediția până la epavă • Noi provizii163

CAPITOLUL AL XIV-LEA

Un vis neobișnuit • Cinci bărci cu sălbatici la țarm • Alți doi sălbatici aduși spre a fi devorați • Salvez pe unul • Îl numesc Vineri și-l fac servitorul meu176

CAPITOLUL AL XV-LEA

Educarea lui Vineri • Pușca mea, ființă vie și idol pentru el • Vineri începe să vorbească englezește • Un dialog cu el • Pregătirea religioasă a lui Vineri • Descrierea câtorva oameni albi care trăiesc în țara lui191

CAPITOLUL AL XVI-LEA

Hotărârea de a merge pe continent • Vineri și cu mine construim o barcă • Sălbaticii sosesc pe mal • Salvăm viața unui spaniol • Descoperim un sălbatic legat în canoe și care se dovedește a fi tatăl lui Vineri206

CAPITOLUL AL XVII-LEA

Știri despre alți spanioli care trăiesc între sălbatici • Spaniolul și tatăl lui Vineri pleacă spre continent • O corabie engleză în apropierea insulei • O barcă aduce trei prizonieri • Mă arăt prizonierilor • Prinderea răzvrătiților221

CAPITOLUL AL XVIII-LEA

Corabia semnalizează pentru cei plecați cu barca • Niciun răspuns • Marinari, în ajutorul celor neîntorși • Prinderea noului echipaj și capturarea corabiei235

CAPITOLUL AL XIX-LEA

Părăsirea insulei și sosirea în Anglia • La Yorkshire am aflat că
mi-au murit mulți din familie • Drumul la Lisabona, pentru
proprietățile din Brazilia • Întâlnirea cu un vechi prieten
• Ne înapoiem în Anglia, pe uscat • Lupii ne ies în cale251

CAPITOLUL AL XX-LEA

Lupta între Vineri și un urs • Ne războim cu lupii • Sosirea
cu bine în Anglia, unde mă statornicesc și mă însor262

CAPITOLUL I

*Nașterea și obârșia mea • La 19 ani, am fugit de acasă
împreună cu un coleg • Plecarea pe mare
și naufragiul • Salvarea echipajului și debarcarea
lângă Yarmouth*

M-am născut, în 1632, în orașul York, dintr-o familie foarte cumsecade. Tatăl meu nu-și avea obârșia în acest oraș, ci se născuse la Bremen și se stabilise mai târziu la Hull, unde ajunsese, datorită negoțului, în stăpânirea unei frumoase proprietăți. Părăsind negoțul, s-a mutat la York unde s-a însurat cu mama mea. Familia mamei, Robinson, era foarte cunoscută în acea regiune. De aceea mă și numesc cu Robinson Krautznaer, nume care apoi a ajuns, prin obișnuita prefacere a cuvintelor străine în Anglia, acela de Crusoe, așa cum ne zicem și ne scriem noi înșine numele și așa cum m-au chemat totdeauna cunoscuții.

Am avut doi frați mai mari. Cel dintâi, locotenent într-un regiment englez de infanterie, a luptat în Flandra sub comanda faimosului colonel Lockart și a fost ucis lângă Dunkirk într-o bătălie împotriva spaniolilor. N-am știut niciodată ce-a ajuns fratele mai mic, după cum nici părinții mei n-au știut mai târziu ce s-a întâmplat cu mine.

Fiind al treilea fiu și nefiind pregătit pentru vreo meserie, capul mi s-a umplut, de timpuriu, cu tot felul de gânduri năstrușnice. Tata, om mai în vârstă, se străduia să-mi dea o creștere aleasă. Am învățat



acasă și apoi la școala primară din oraș, tata voind să mă facă om de legi. Eu însă nu mă gândeam la nimic altceva decât să plec pe mare și această aprigă dorință mă făcea să înfrunt toate povețele tatei, ba chiar și poruncile lui, precum și îndrumările și rugămintile mamei și ale prietenilor mei. O ursită rea părea să mă mâne în această năzuință a firii mele, îndreptându-mă către acea viață năpăstuită, de care trebuia să am parte mai târziu.

Tatăl meu, om înțelept și adânc la minte, mă sfătuia totdeauna împotriva acestor înclinări. Într-o dimineață, mă chemă la dânsul în cameră, unde era ținut, fiind bolnav de gută, și îmi vorbi cu multă dragoste și înțelepciune. Mă întrebă ce alte motive, în afară de acest dor de ducă, mă îmboldeau să-mi părăsesc casa părintească și țara, unde aveam atâtea legături de prietenie, precum și puțința de a ajunge

la o frumoasă situație materială muncind, dar ducând în același timp o viață plăcută și tihnită. Mi-a arătat că numai oamenii fără nicio nădejde și care nu mai au încotro sau aceia care năzuiesc după bogății nemăsurate pornesc departe între străini, în căutarea aventurii, pentru a se sălta prin grele încercări și a se face faimoși, întrebându-și căi neobișnuite. Toate acestea, însă, nu mi se potriveau, căci starea socială ce-mi fusese hărăzită prin naștere era mijlocie sau, mai bine zis, o stare superioară vieții de rând. Prin îndelungata sa experiență, îmi spunea tata, el a ajuns a se convinge că tocmai această stare este cea mai potrivită pentru fericirea omului, nefiind pradă nici suferințelor, grijilor și greutateilor pe care le întâmpină păturile muncitorești și nici mereu împovărată de orgoliul, ambiția și invidia ce domnesc în păturile de sus ale omenirii. Ne putem da seama, spunea tata, de fericirea păturii de mijloc din faptul că ea este invidiată de toți ceilalți. Adesea, cei mari se plâng de urmările nefaste ale situației lor vajnice și doresc în visurile lor să se fi născut în această stare mijlocie, adică între cei mari și cei mici. Chiar și cel mai înțelept om al lumii a recunoscut acest adevăr, atunci când s-a rugat Domnului să nu-i dea nici bogății și nici sărăcie.

Tata m-a îndemnat apoi să-mi îndrept privirile spre toate aceste adevăruri și să-mi dau seama că toate neajunsurile vieții erau împărțite între lumea de sus și lumea de jos, pe când cei din starea de mijloc au parte de cele mai puține prăpăduri. Aceștia nu sunt supuși la atâtea neplăceri și destrămări trupești și sufletești, ca aceia care printr-o viață vicioasă, de lux și desfrâu, de o parte, sau dimpotrivă, prin muncă grea și lipsuri, de alta, își descumpănesc viața, drept firească urmare a felului lor de trai. Pătura mijlocie este aceea care a fost sortită pentru tot felul de virtuți și bucurii. Pacea și belșugul îi sunt prietene, iar cumpătarea, liniștea, sănătatea și toate plăcerile viețuirii între semeni o întovărășesc. Pe această cale, oamenii trec tăcuți și liniștiți prin viață și tot astfel ies din ea. Ei nu sunt împovărați peste măsură de munca brațelor sau a capului, nefiind vânduți unei vieți de robie pentru a-și câștiga pâinea zilnică și nici nu sunt

LIBRIS | We know books
hărțuiți de tot felul de întâmplări ametoare ce răpesc sufletului liniștea, iar trupului odihna. Nefiind roși de patima invidiei și nici de dorul ambițiilor nemăsurate, ei alunecă blajin și ușor prin viață, gustându-i dulceața, fără de amărăciune, simțindu-se fericiți și învățând din experiența fiecărei zile să prețuiască această viață fericită.

M-a rugat, apoi, cu toată insistența și dragostea să nu-mi bat joc de tinerețea mea și să nu mă arunc în cine știe ce nenorocire de care mă scutesc viața și starea socială în care mă născusem. Mi-a dat să înțeleg că nu eram silit să-mi câștig pâinea și că e gata să facă orice pentru mine numai să pot intra în viață în chipul cel mai prielnic; iar dacă nu eram fericit sau nu mă simțeam bine în lumea mea, vina o purtam numai eu sau soarta mea. Așadar, tata se dezlega de orice răspundere, prin aceste sfaturi bune și prin faptul de a mă fi prevenit. În cazul că mă hotăram să rămân acasă, el era gata să-mi dea tot sprijinul. Dacă nu-l ascultam, el nu mai avea nicio vină în toate nenorocirile care mă puteau lovi. În sfârșit, mi-a dat drept pildă pe fratele meu mai mare, care se înrolase în armată împotriva voinței sale și fusese ucis în Flandra. Mi-a mărturisit că nu va înceta o clipă să se roage pentru mine, în caz că voi face acel pas greșit. Dumnezeu, însă, nu mă va binecuvânta și mai târziu voi avea, poate, timp odată să mă gândesc la tot ce-mi spunea în ziua aceea. Mai târziu, însă, nu va mai fi nimeni lângă mine care să mă poată ajuta sau mângâia. Am simțit că-i curgeau lacrimi în această ultimă parte a convorbirii noastre, mai ales atunci când mi-a vorbit de fratele meu. Totuși, în clipele acelea, tata nu-și putea închipui cât de profetice îi erau ultimele cuvinte, după care, copleșit de emoție, nu a fost în stare să rostească nimic.

Oare cine nu ar fi fost impresionat de aceste cuvinte? M-am hotărât să nu mă mai gândesc la plecare și să mă statornicesc acasă după cum mă povățuia tata. Dar, vai! peste câteva zile am uitat tot. Și pentru a ocoli o altă discuție, m-am hotărât, doar peste câteva săptămâni, să fug de-acasă. N-am făcut-o, totuși, prea în grabă, ci, prinzând odată pe mama în toane mai bune, am luat-o deoparte, i-am destăinuit toate gândurile și am rugat-o să vorbească ea tatei. I-am

spus, între altele, că doru-mi de a vedea lumea e atât de aprig, încât nu sunt în stare să mă apuc de nimic, că împlinisem 18 ani și era prea târziu să mai intru ucenic la vreun negustor sau ajutor la notar. Chiar dacă aș fi făcut-o, nu aș fi dus nimic la bun sfârșit, fiind sigur că, mai târziu sau mai devreme, aș fi fugit pentru a pleca pe mare. Prin urmare, era mult mai bine ca ea să-l convingă pe tata să-mi dea consimțământul său, decât să plec fără voie.

Mama s-a mâniat grozav și mi-a răspuns că-i de prisos să mai încerce a vorbi tatei. El știa prea temeinic care mi-e adevăratul interes, pentru a putea consimți la plecarea mea. Se mira, biata mamă, cum de am mai cutezat să mă gândesc la asemenea prostii, după frumoasele cuvinte ce mi s-au rostit. Dacă însă țineam cu tot dinadinsul să-mi distrug viața, ea nu mai vedea nicio scăpare pentru mine, spunându-mi că nici ea nu-mi va da niciodată consimțământul refuzat de tata.

Cu toate acestea, am aflat mai târziu că mama a vorbit tatei, care i-a răspuns oftând: „Băiatul nostru poate fi fericit acasă. Dacă pleacă, va fi cel mai năpăstuit om care s-a născut vreodată. Eu nu pot consimți la una ca asta”.

Numai peste un an de la aceste întâmplări am fugit. Între timp, am refuzat toate ademenirile și propunerile, adesea discutând cu înfocare cu tata și mama, care se împotriveau planurilor mele. Din întâmplare, m-am dus într-o zi la Hull, fără niciun gând rău. Acolo, m-am întâlnit cu un tovarăș de școală, care pleca la Londra pe corabia tatălui său. M-a îmbiat să plec cu el, în mod gratuit. Fără să mai întreb pe cineva sau să-mi vestesc părinții, cerându-le voia și binecuvântarea, m-am urcat pe corabie, într-un ceas rău, la 1 septembrie 1651. Cred că niciodată nenorocirile n-au început mai devreme și nu s-au terminat mai târziu ca în viața-mi de tânăr aventurier, la care pornisem.

Nici nu a apucat bine corabia să iasă din port că a și început să sufle un vânt puternic, iar marea să spumege. Pentru că nu mai călătorisem încă pe mare, mă simțeam bolnav și la trup, și la suflet,

UBRIS | We know books

precum și nespuse de înspăimântat. Mă gândeam la greșeala pe care o făptuisem și cum m-a ajuns pedeapsa Cerului, pentru că-mi părăsisem casa părintească și datoria-mi de fiu. Îmi aminteam de sfaturile tatei și de rugămintele mamei. Conștiința-mi neîmpăcată – poate pe atunci mai puțin decât mi-a fost mai apoi – mă muștra pentru că am nesocotit sfaturile părintești și mi-am călcat datoria față de Dumnezeu și de tatăl meu. Între timp, furtuna creștea, iar valurile se ridicau uriașe (totuși nu încă cumplite pe cât mi-a fost dat să văd mai târziu). Pentru că eram însă un marinar începător, mă așteptam pe-atunci să fim înghițiți în fiecare clipă, cu corabie cu tot.

Multe jurăminte am făcut în această stare de agonie. Mi se părea că, dacă bunul Dumnezeu mă va scăpa din această nenorocire și voi ajunge să pun iarăși piciorul pe uscat, mă voi duce de-a dreptul acasă, și cât voi mai trăi, nu voi mai călca pe vreo corabie; că voi asculta de povețele tatei și niciodată nu mă voi mai arunca în astfel de suferințe. Abia atunci am priceput eu rostul cuvintelor paterne despre tihnită viață a păturii mijlocii. Tata dusesse într-adevăr o astfel de viață, la adăpost de furtunile mării și de nenorocirile pământului. Eram hotărât să mă înapoiez ca un fiu pocăit.

Atât cât a băntuit furtuna au durat și aceste gânduri înțelepte; ba chiar și un timp după aceea. A doua zi însă, vântul s-a potolit, marea s-a liniștit și eu am început să mă obișnuiesc cu viața cea nouă. Toată ziua însă, am rămas pe gânduri, mai ales că mai simțeam încă răul de mare. Spre seară, vântul s-a potolit cu totul, iar apusul era fermecător. Soarele apunea în limpezimi și tot astfel a răsărit în dimineața următoare. Priveliștea mi se părea încântătoare.

Dormisem bine noaptea și eram vesel. Priveam uimit această mare acum liniștită, dar care fusese atât de răscolită cu o zi înainte. Bunele mele hotărâri începeau iarăși să se clatine. Tocmai atunci se apropie de mine tovarășu-mi de călătorie, care, de fapt, mă ispitise la rău. Bătându-mă pe umăr, mă întrebă: „Cum te simți după toate astea, Bob? Pun rămășag că te-ai speriat noaptea trecută când a bătut oleacă vântul?”

„Astfel numești tu furtuna aceea îngrozitoare?” l-am întrebat nedumerit.

„Ce furtună, prostule? N-a fost nimic. Dacă ai corabie bună, nu-ți pasă de o adiere. Ești încă neștiutor, Bob. Hai mai bine să luăm un punch și să uităm de necazuri. Ia te uită ce frumos e acum!”

Ca să scurtez această tristă parte din povestea vieții mele, voi spune numai că am tras atunci un chef marinăresc și mi-am înecat în băutură toate hotărârile luate în timpul furtunii. Iar când totul s-a liniștit, mi-a dispărut și frământarea sufletească, ivindu-se iarăși dorul aventurii.

Am mai avut îndoieli și remușcări între timp. M-am dat la băutură, iar tovarășia celorlalți m-a făcut să uit de toate. De altfel, în cinci sau șase zile, am devenit cu desăvârșire stăpân pe conștiința mea, nemaivoind să fiu tulburat. Mă pândeau însă o nouă încercare. Aceasta trebuia să fie atât de covârșitoare, încât până și cel mai înrăit om ar fi putut vedea în ea un semn al Cerului și s-ar fi mântuit.

După șase zile de navigare, am ajuns în apele Yarmouthului. Vântul suflând în direcție opusă și marea fiind liniștită, înaintasem foarte puțin, furtuna de mai-nainte întârziindu-ne și ea. Aici am aruncat ancora, neavând vânt prielnic, și am rămas astfel vreo șapte zile. Între timp, au sosit dinspre Newcastle o mulțime de corăbii care așteptau și ele vânt bun, ca să poată intra în port. Peste vreo cinci zile, a bătut un vânt puternic. Noi, însă, ne știam bine ancorați și nu duceam nicio grijă, ba huzuream tot timpul. A opta zi, vântul s-a întărit și am dat cu toții fuga să întindem pânzele de plecare. Către prânz însă, marea s-a înfuriat și valurile izbeau cu putere corabia. Pentru a nu se rupe lanțurile ancorei, căpitanul a poruncit să se arunce și ancora de rezervă, spre mai multă siguranță. Furtuna era acum în toi. Teama și îngrijorarea se citeau pe fețele oamenilor. Căpitanul mormăia printre dinți pe când trecea pe lângă mine: „Doamne, îndură-te de noi – suntem pierduți –, ne vom duce cu toții la fund!” Eu zăceam în cabină, zăpăcit și într-o stare de nedescris. Nu puteam să mai revin la starea primei încercări, peste care trecusem cu ușurință.

LIBRIS | We know books

Eram acum sigur că depăsisem teama de moarte și că și această clipă grea va trece tot atât de lesne ca și prima furtună. Când însă auzii pe căpitanul corabiei că suntem pierduți, am sărit înspăimântat și am dat buzna afară din cabină.

Privești era de nedescris. Talazurile se ridicau ca munții și se spărgeau deasupra noastră. Două corăbii ancorate alături de noi aveau catargele rupte, iar alta, ceva mai departe, se scufundase. Alte două, smulse din legătura ancorei, erau târate în larg de furia mării. Numai vasele mici și ușoare se puteau apăra ceva mai lesne. Câteva însă, au trecut pe lângă noi, cu pânzele împușinate și duse de valuri înspre larg.

Pe înserate, pilotul ceru căpitanului să înlăturăm catargul cel mare. Numai după multe rugăminți și arătându-i-se că altfel corabia se va scufunda, a consimțit.

Dar după ce au tăiat catargul cel mare, au fost nevoiți să facă la fel și cu celelalte catarge care nu se mai țineau bine, astfel că am rămas cu puntea goală.

Oricine poate să-și dea seama în ce stare mă aflam și eu. Nu știu dacă eram mai îngrozit de moarte sau de păcatul săvârșit prin șovăirile mele. La asta se mai adăuga și spaima de furtună. Răul creștea. Cei mai oțeliți oameni din echipaj îmi spuneau că nu apucaseră încă o furtună la fel. Corabia noastră era bună, dar prea încărcată, din care pricină intrase mai adânc în apă, iar marinarii credeau că se va scufunda. Din fericire, nu mi-am dat seama ce înseamnă „a se scufunda” o corabie până ce, în cele din urmă, am întrebat pe alții mai bătrâni. Furtuna era atât de puternică, încât – fapt rar pe mare – am văzut cum cei mai bătrâni dintre marinari împreună cu căpitanul căzuseră în genunchi și se rugau lui Dumnezeu, așteptând în orice clipă să se scufunde corabia. La miezul nopții, unul din marinari a coborât în fundul corabiei și a dat de știre că sărise o grindă. Un altul țipa că apa năvălise în corabie. Toate brațele s-au încordat atunci la pompatul apei. Eu însă mă făcusem mic de spaimă și mă prăvălisem pe marginea patului. Marinarii m-au

zgâlțâit și mi-au spus că nu e momentul să stau cu brațele încrucișate, trebuind să dau și eu o mână de ajutor. Mi-am revenit și m-am pus pe lucru cu toate puterile, muncind la pompă. Zărind luminile unei corăbii mai ușoare care, din cauza furtunii, nu intrase în port și se întorcea iarăși în larg, căpitanul a poruncit să se sloboadă o lovitură de tun în semn de alarmă și disperare. Eu, care nu cunoșteam încă aceste semne convenționale, când am auzit bubuitura, am crezut că a trosnit corabia și ne scufundăm. De groază, am leșinat. Toți însă erau ocupați în acele clipe, așa că nimeni nu m-a luat în seamă. Când a venit omul de schimb la pompă, m-a dat la o parte cu piciorul, crezând că sunt mort. Abia după mult timp mi-am venit în fire.

Apa crescuse în fundul corabiei, deși oamenii pompau mereu. Era vădit că suntem pierduți. Cu toate că furtuna se mai potolise, corabia nu mai putea să ajungă până în port. Tunul nostru continua să bubuie, cerând ajutor. În sfârșit – fericire – o corabie, care trecea prin apropiere, ne-a auzit și a trimis o barcă de salvare. Dar barca nu se putea apropia și nici noi nu aveam cum să ajungem până la ea. După multe încercări, oamenii noștri au reușit să arunce o frânghie cu cârlig, pe care cei din barcă au prins-o până la urmă. Astfel am tras barca la noi și am fost luați cu toții în ea. Dar pentru că nu mai putea fi vorba de a ajunge la corabia ce ne-a venit în ajutor, ne-am îndreptat spre țarm. Căpitanul a făgăduit salvatorilor o răsplată bună dacă ne vor duce cu bine la mal. Mai cu lopețile, mai duși de valuri, am fost astfel târați spre nord, de-a lungul coastei, până aproape de Winterton Ness.

La un sfert de oră după ce-am părăsit-o, corabia noastră s-a scufundat. Atunci am înțeles, pentru întâia oară, ce înseamnă un naufragiu. Trebuie să mărturisesc că mi-a venit greu să-mi ridic ochii și să privesc cum se scufunda vasul. De altfel, din clipa în care fusesem mai curând târat în barcă, mă simțeam mai mult mort decât viu, de spaima celor întâmplați și la gândul celor ce mă mai așteptau.

În timp ce oamenii noștri vâsleau din răspuseri spre a se apropia de țarm, acolo – căci vedeam țarmul numai când eram pe crestele

valurilor – se adunase lume multă, așteptând să ne ajute la debarcat. Ne apropiam însă cu nespusă greutate și numai în dreptul farului din Winterton, unde malul era mai adăpostit de vânturi, am izbutit să debarcăm. Am mers pe jos la Yarmouth, unde frunțașii orașului ne-au găzduit cu toată omenia, iar negustorii ne-au dat bani să ne ducem fie la Londra, fie la Hull, după cum doream fiecare.

Dacă aș fi avut cât de puțină minte, m-aș fi întors acasă. Iar în cinstea mea, tata ar fi tăiat, ca în parabola fiului răcător, cel mai gras vițel. A aflat pe ce corabie fugisem, dar multă vreme n-a știut dacă m-am prăpădit sau nu în acel naufragiu.

Conștiința m-a îndemnat, de câteva ori, să mă întorc acasă, însă ursita m-a împins mereu înainte. Nu știu cum să talmăcesc toate acestea. Se pare că există o lege ascunsă, care ne face să fim unealta propriei noastre nimiciri.

Numai o soartă nemiloasă m-a putut împinge să fac atâtea greșeli împotriva cărora s-au ridicat nu numai judecata mea, dar și acele încercări care m-au vestit la timp.

Abia după două sau trei zile de la sosirea la Yarmouth, m-am întâlnit cu tovarășul meu de rele, care fusese găzduit în altă parte. Părea foarte abătut și, cu vocea schimbată, m-a întrebat cum mă simt. Apoi mi-a făcut cunoștință cu tatăl său, stăpânul corabiei, spunându-i cine sunt și cum am ajuns acolo, într-o călătorie de încercare, pentru a merge, apoi, mai departe. Acesta s-a întors către mine și mi-a vorbit pe un ton grav și impunător, spunându-mi: „Tinere, nu cumva să te mai duci pe mare. Tot ceea ce ți s-a întâmplat, să-ți servească drept semn și învățătură că nu ești făcut pentru mare”. „De ce-mi vorbiți astfel? I-am întrebat eu. D-voastră nu o să mai navigați pe mare?” „Asta-i cu totul altceva – asta mi-e meseria și deci e o datorie. Vezi bine însă ce ți s-a întâmplat în asemenea călătorie de încercare. Cerul ți-a dat toate încercările ca să știi ce te așteaptă, dacă stăruie. Cine știe dacă toată nenorocirea nu s-a întâmplat numai din pricina d-tale! Te rog, spune-mi pe larg de unde vii și de ce vrei cu dinadinsul să te faci marinar”.

I-am povestit viața mea, dar când am terminat, s-a mâniat. „Ce-am păcătuit noi ca să luăm pe corabia noastră un om atât de rău ca acesta?! Nu aș mai pune piciorul pe aceeași punte cu d-ta nici pentru o mie de galbeni!” Mai târziu, s-a căit însă și mi-a vorbit părințește, îndemnându-mă să mă întorc acasă și să nu mai întărât Cerul împotriva mea. „Tinere, mi-a zis, fii sigur că, dacă nu te înapoiezi acuma, oriunde te vei duce, vei întâlni numai dezamăgire și nenorocire – până când cuvintele tatălui tău nu se vor îndeplini”. Nu i-am mai răspuns nimic și ne-am despărțit, fără a ne mai vedea vreodată.

Având ceva gologani în pungă, m-am îndreptat pe jos spre Londra. Ajuns acolo, m-am zbatut mult, dacă să mă înapoiez sau nu. Mi-era rușine s-o mai fac acum; mi se părea că toți vecinii vor râde de mine și că nu voi mai fi în stare să privesc drept în ochi nici măcar pe tata sau pe mama. De atunci, m-am gândit de multe ori ce caraghioși suntem în tinerețe, când nu ne este rușine să greșim, dar ne este rușine să revenim asupra greșelilor, când, de fapt, tocmai aceasta este dovada adevăratei înțelepciuni. Am trăit un timp în această nehotărâre. Cu timpul, am uitat de toate suferințele îndurate, începând să mă gândesc iarăși la plecare.

Aceeași putere nefastă, ce mă alungase departe de casa părintească, aruncându-mă în vârtoarea aventurii, și care mă făcuse surd la toate sfaturile tatei, aceeași putere mă ademenea acum spre cea mai nefericită dintre încercări. M-am imbarcat pe o corabie ce pleca spre coastele Africii, sau, mai bine zis, spre locurile pe care, în mod vulgar, marinarii le numesc Guineea.

Mare păcat a fost că în aceste aventuri nu m-am angajat ca marinar, căci învățam și eu ceva și poate mai ajungeam cu timpul și la un oarecare grad marinăresc. Soarta însă mi-a fost să-mi aleg totdeauna ceea ce nu mi-era spre binele meu. De câte ori voi avea bani în pungă și haine bune, voi fi ispitit să mă port pe corăbii ca un om de condiție bună, ca un „gentleman”. Astfel m-am imbarcat și atunci, așa că, în tot timpul călătoriei, n-am avut nicio treabă și nici n-am deprins nicio îndeletnicire marinărească.